

Ministarstvo znanosti, obrazovanja
i športa

Ministarstvo obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

OKRUGLI STOL

Vrednovanje volonterskog rada u sustavu visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj

OBILJEŽAVANJE 2011. - EUROPSKE GODINE VOLONTIRANJA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Donje Svetice 38, Zagreb
31. siječnja 2011. , 10:00 – 14:00 sati

ZAPISNIK

Uvodna izlaganja:

Ivana Kordić, predstavnica Hrvatske mreže volonterskih centara
prof.dr.sc. Aleksa Bjeliš, rektor Sveučilišta u Zagrebu
mr.sc. Stjepan Adanić, državni tajnik Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske
solidarnosti i predsjednik Povjerenstva za obilježavanje Europske godine volontiranja
dr.sc. Radovan Fucsh, ministar znanosti, obrazovanja i športa

Izlagачi:

dr.sc. Bojana Ćulum, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
Anka Kekez Koštro, znanstvena novakinja, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u
Zagrebu
dr.sc. Julia Perić, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Osijeku
prof. dr.sc. Snježana Prijčić Samardžija, prorektorica Sveučilišta u Rijeci
Lana Jurčec, asistentica, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr.sc. Anči Leburčić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Moderatorica: Ivana Jeđud, prof.soc.ped.

Uvodna izlaganja

Uvodna izlaganja dotakla su se važnosti volonterskog rada, kojeg Zakon o volonterstvu
definira kao dobrovoljno ulaganje vlastitog vremena, truda, znanja i vještina za opću
dobrobit ili dobrobit drugog bez potraživanja materijalne naknade, za razvoj i
demokratizaciju društva.

Predstavnica Hrvatske mreže volonterskih centara Ivana Kordić istaknula je kako aktivni i
društveno odgovorni građani ne nastaju sami od sebe te je u tom kontekstu pravilno
vrednovanje i poticanje volonterskog angažmana studenata na sustavan način od
iznimne važnosti. Samim time, ustanove visokog obrazovanja, kao i drugi dionici koji
mogu pridonijeti ovom cilju, imaju zadaću pomoći mladim ljudima da osvijeste važnost

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva

Hrvatska mreža volonterskih centara

Ministarstvo znanosti, obrazovanja
i športa

Ministarstvo obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

vrijednosti aktivnog građanstva za izgradnju demokratskog, otvorenog i pravičnog društva.

Državni tajnik Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i predsjednik Povjerenstva za obilježavanje Europske godine volontiranja 2011. mr.sc. Stjepan Adanić prisjetio se važnosti volonterskog doprinosa za hrvatsko društvo od 1990-tih godina do danas. Istaknuo je kako je potrebno želje, potrebe i porive u pozadini volonterskog rada razvijati kod mladih kroz čitav obrazovni sustav i poticati ih na činjenje za zajednicu. Istaknuo je kako se kroz volonterski rad mlade osobe razvijaju i stječu znanja i vještine te da je i samo neformalno učenje potrebno na pravilan način vrednovati. Ukazao je i na značajan doprinos kojeg je donošenje Zakona o volonterstvu imalo za njegov razvitak u hrvatskom društvu.

Važnost vrednovanja neformalnog učenja stečenog kroz volonterski rad istaknuo je i rektor Sveučilišta u Zagrebu prof.dr.sc. Aleksa Bjeliš, navodeći kako je osjećaj za volonterski rad osobito izražen u teškim vremenima dok ga je u mirnijim vremenima potrebno usustaviti i razvijati. Naveo je primjer volontera koji rade kao asistenti studentima s invaliditetom, istaknuvši kako kroz takve projekte treba oblikovati odgovorne građane koji čuvaju dignitet onih kojima pomažu. Izrazio je zadovoljstvo što je prvi skup u Europskoj godini volontiranja posvećen upravo usustavljanju vrednovanja volonterskog rada u sustavu visokog obrazovanja.

Ministar znanosti, obrazovanja i športa, dr.sc. Radovan Fuchs, usmjerio je pažnju sudionika okruglog stola i na osnovno i srednje školstvo te na potrebu razvijanja pravih oblika i kriterija za vrednovanje volonterskog rada te rekao kako smatra da je ovaj okrugli stol izvrsna prilika da se o istima i progovori. Naglasio je potrebu za izgradnjom sustava koji će omogućiti adekvatno vrednovanje uz potrebne mjere opreza kako ne bi došlo do zlouporabe nekih od mogućih načina vrednovanja.

Modeli priznavanja volonterskog rada u okviru visokog obrazovanja u državama članicama EU

Dr. sc. Bojana Ćulum i Anka Kekez Koštro, dipl.pol., predstavile su modele priznavanja volonterskog rada u okviru visokog obrazovanja kao jednog od triju modela priznavanja volonterskog rada (uz priznavanje kroz prepoznavanje društvene vrijednosti volontiranja i poticanje građanske odgovornosti pojedinaca putem nagrađivanja te priznavanje u svrhu povećanja zapošljivosti pojedinaca koji volontiraju). Bojana Ćulum prikazala je vrednovanje volontiranja na primjeru Francuske kao zemlje koja je do sada pokazala najviše otvorenosti u ovoj problematici. Za Francusku je specifična jaka politička volja za vrednovanjem neformalnog i informalnog učenja u sustavu visokog obrazovanja, u sklopu čega je obuhvaćen i volonterski rad. Dan je primjer vrednovanja prethodnog volonterskog i/ili profesionalnog iskustva na način da pojedinac prolazi dubinsku analizu iskustvenog učenja kojoj prethode određeni uvjeti. Temeljem takve analize moguće je ishođenje potvrde za stečene kompetencije do razine diplome. Takav program okrenut je prvenstveno specijalističkim postdiplomskim studijima.

Druge zemlje napravile su kompromis i razvile modele nastave koji u sebi integriraju volonterski rad, o čemu je govorila Anka Kekez Koštro, dipl.pol. Detaljnije je prikazala

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva

Hrvatska mreža volonterskih centara

Ministarstvo znanosti, obrazovanja
i športa

Ministarstvo obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

programa prisutan u Velikoj Britaniji i Nizozemskoj koje su prilagodile model iz Sjedinjenih američkih država: *service-learning* odnosno učenje zalaganjem u zajednici. Ova metoda poučavanja/učenja povezuje svrhovit volonterski rad s akademskim učenjem, osobnim razvojem i razvojem osjećaja građanske odgovornosti. Studenti stječu i primjenjuju akademske vještine kroz bavljenje potrebama zajednice i društvenim problemim. Napomenuto je da se *service-learning* odnosi samo na onaj oblik dobrovoljnog rada u svrhu svladavanja ključnih pojmova kojima se nastavni program bavi. Sudionicima je preporučena publikacija *Akademski service-learning – Priručnik za nastavnike* (Kathleen Stacey, Dale L. Rice i Georgea Langer).

Dosadašnji napori u području provedbe programa volontiranja u sustavu visokog obrazovanja u RH

Dosadašnje aktivnosti u području vrednovanja volontiranja u sustavu visokog obrazovanja, predstavljena su kroz iskustva četiri najveća sveučilišta u Hrvatskoj.

Dr.sc. Julia Perić s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku približila je sudionicima zapažen volonterski program kojeg provodi u sklopu studija poduzetništva, pri čemu blisko surađuje s Volonterskim centrom Osijek. Ističe kako se broj studenata koji upisuju taj kolegij na godišnjoj osnovi povećava te kako kolegij za mnoge studente predstavlja prvu priliku da iskuse jedan oblik dobrovoljnog rada. Studentima se ovaj rad vrednuje kroz sustav ECTS bodova.

Izlaganje prof.dr.sc. Snježane Prijić Samardžije, prorektorice Sveučilišta u Rijeci, obilovalo je primjerima dobre prakse. U području volonterskog rada Sveučilište u Rijeci razvilo je stratešku usmjerenost koja obuhvaća razvoj poticajnog okruženja za volontiranje, priznavanje volonterskog rada te poboljšanje aktivnosti. U sklopu senzibiliziranja i stvaranja poticajnog okruženja sudionicima je približeno djelovanje Zaklade Sveučilišta koja podržava dva velika projekta: "Sveučilištarci volontiraju" i "Studenti volontiraju", tako da se ravnomjerno potiče volontiranje i studenata i zaposlenika Sveučilišta. U sklopu priznavanja volonterskog rada, dodjeljuje se Rektorovo priznanje volonteru studentu u sklopu dodjele godišnjih Rektorovih nagrada. Isto tako, volontiranje studenata ulazi u dopunsku ispravu o studiju. U sklopu poboljšanja kvalitete ovih aktivnosti, provode se aktivnosti Savjetovališta za volontere te Centra za razvoj civilnoga društva. U razvoju ovog programa surađuju s Udrugom SMART iz Rijeke.

Lana Jurčec, asistentica na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, prikazala je iskustva s izbornog kolegija "Psihologija volontiranja" koji je do sada obuhvatio dvije generacije studenata i dao čitav niz dobitaka koje studenti prepoznaju kao motivaciju za nastavak volontiranja. Studentima se ovaj rad vrednuje kroz sustav ECTS bodova. Uvodna predavanja kolegija i raspoređivanje studenata na volonterske pozicije odvija se u suradnji s Volonterskim centrom Zagreb.

Prof.dr.sc. Anči Leburčić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu dala je prikaz šireg konteksta u kojem se volontiranje razvija na području Splita. Navela je niz istraživanja koja su ukazala da kod mladih volonterstvo postaje tip društvenog, mladenačkog ponašanja, životnog stila. Istakla je potrebu profiliranja i promidžbe volonterstva kroz istraživanja, partnerstva i nove medije.

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva

Hrvatska mreža volonterskih centara

Ministarstvo znanosti, obrazovanja
i športa

Ministarstvo obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Rasprava

Rasprava je omogućila prikaz dodatnih primjera uključivanja studenata u volonterski rad. Iznesen je primjer Sveučilišta u Zadru te primjer Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Senat Sveučilišta u Zadru usvojio je Pravilnik o radu s volonterima prema kojemu je imenovan koordinator volontera koji određuje mentora studentima uključenima u volonterske aktivnosti. Predviđena je i potvrda i mogućnost dobivanja ECTS bodova ako je to predviđeno nastavnim planom. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu već nekoliko godina provodi i razvija kolegij Volonterski rad u suradnji s Volonterskim centrom Zagreb.

Tijekom rasprave otvorila su se pitanja kako poticati volonterski rad studenata, kako voditi brigu oko njegove kvalitete, kako usustaviti vrednovanje volonterskog rada i slično.

Istaknuto je da se ponekad studentska praksa i volontiranje odvija u istim organizacijama koje ne razlikuju jedno od drugog. Naglašeno je da samo volontiranje u nastavi ima različite forme, a ima i formi društveno korisnog rada koje nisu volontiranje iako su mu u nekim karakteristikama slični. Istaknuta je važnost razgraničavanja prakse i volontiranja.

Navedeno je kako se mora osigurati podrška, vođenje i supervizija studentima cijelo vrijeme, jer inače može doći do štetnih i neželjenih posljedica. U svrhu osiguranja kvalitete potrebno je edukirati kako organizatore volontiranja koji primaju studente, ali i pružiti podršku nastavnom osoblju koje radi sa studentima.

Predloženo je oblikovanje inicijative za razvoj volontiranja pri sveučilištu. Slijedom toga, prof.dr.sc. Siniša Zrinščak predložio je da se Europska godina volontiranja iskoristi za prikupljanje iskustava i primjera dobre prakse koji trenutno postoje u Republici Hrvatskoj. Na temelju prikupljenih podataka identificirali bi se poželjni oblici vrednovanja volonterskog rada studenata i razradili modeli razvoja volonterstva na razini svakog zainteresiranog fakulteta. Ideju je podržao znatan broj sudionika s različitih sveučilišta.

Gordana Forčić, predsjednica Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva, istaknula je potrebu postojanja sustava i nužnost da upravo ovaj okrugli stol potakne inicijativu u tom smjeru. Navela je i informaciju o mreži organizacija na razini Europske Unije koja razvija dokument u kojem će biti tematizirano vrednovanje volonterskog rada uz preporuku kako se postojeće prakse mogu koristiti u sustavu vrednovanja.

Dr.sc. Bojana Čulum istaknula je da potrebno proširiti promišljanje o mogućnostima volontiranja i za nastavnike i sveučilišne djelatnike, a ne se zadržati samo na volontiranju studenata. Potrebno je i propitati ulogu sveučilišta u akreditaciji stečenih kompetencija.

Anka Kekez Koštro, dipl.pol., potvrdila je važnost aspekta razvoja pravilnika za osiguranje kvalitete programa te aspekt obrazovanja odraslih s kojim je potrebno povezati promišljanje vrednovanja volonterskog rada u ustanovama visokog obrazovanja.

Na kraju je istaknuta povezanost ove tematike s tržištem rada i razvojem ljudskih potencijala.

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva

Hrvatska mreža volonterskih centara

Ministarstvo znanosti, obrazovanja
i športa

Ministarstvo obitelji, branitelja i
međugeneracijske solidarnosti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Zaključno:

Potreba sustavnog obuhvata vrednovanja volonterskog rada u sklopu ustanova visokog obrazovanja prepoznata je od strane svih sudionika okruglog stola. U tu svrhu podržan je i prijedlog fomiranja nacionalne inicijative na razini sveučilišta putem koje će se razmjenjivati primjeri dobre prakse i razrađivati modeli primjenjivi na pojedinim fakultetima.

Primjer Sveučilišta u Rijeci koje je razvilo više vrsta vrednovanja volonterskog rada u sklopu misije društveno odgovornog sveučilišta istaknut je kao izvrsno postignuće koje govori o tome da je moguće napraviti pozitivne pomake u postojećem sustavu visokog obrazovanja.

Sam okrugli stol na temu vrednovanja volonterskog rada u sustavu visokog obrazovanja uočen je kao pozitivna aktivnost za koju se vjeruje da će dati poticaj različitim srodnim aktivnostima i događanjima, osobito u kontekstu Europske godine volontiranja 2011.

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva

Hrvatska mreža volonterskih centara

